

TYÖELÄMÄLÄHTÖINEN LOGISTIIKAN OPETUSSUUN- NITELMAN TOTEUTUS

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Logistiikan koulutusohjelma

Forssa 12.6.2014

Heikki Hiltunen & Veli Tammisto

FORSSA
Logistiikan koulutusohjelma

Tekijät Heikki Hiltunen ja Veli Tammisto **Vuosi** 2014

Työn nimi Työelämälähtöinen logistiikan opetussuunnitelman toteutus

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyö oli Vantaan ammattiopisto Varian tilaustyö. Tarkoitus oli selvittää, mitä mahdollisuuksia logistiikan opetussuunnitelman kehittämiseen ja tehostamiseen liittyy liikenteen opetuspisteessä, kun opetuksen tarjontaan lisätään kaksi uutta suuntautumisvaihtoehtoa ammatilliseen perustutkintoon tähtäävään opiskeluun.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsiteltiin opetussuunnitelmien mukaisia kursseja ja kokonaisuuksia, niiden sisältöjä sekä suoritusjärjestyksiä. Tavoite oli pohtia, mitä uusia opintokokonaisuuksia uusien suuntautumisvaihtoehdon mukana tarvittiin, mitä jo olemassa olevia osakokonaisuuksia voidaan käyttää jatkossa ja kaikissa eri suuntautumisvaihtoehdoissa.

Empiirisessä osuudessa selvitettiin, miten työelämän edustajat näkevät suuntautumisvaihtoehtojen lisäämisen tarpeellisuuden ja mahdollisuudet. Kirjallisen kyselyn lisäksi haastateltiin työelämän edustajia.

Avainsanat Logistiikka, opetussuunnitelma, II asteen ammatillinen perustutkinto, moduulointi, ammattipätevyys, ajo-oikeus, Varia

Sivut 28 s. + liitteet 3 kpl (liite 1 luottamuksellinen)

FORSSA
Degree program in Logistics

Authors Heikki Hiltunen and Veli Tammisto **Year** 2014

Subject of Bachelor's thesis Working life oriented Curriculum based Education in Logistics

ABSTRACT

This thesis project was commissioned by Vantaa Vocational College Varia. The aim was to find out what are the opportunities for development in the Logistics Curriculum associated with traffic after two new specialization lines have been introduced into vocational education.

The theoretical part of this thesis deals with the curricula of courses and modules, as well as the order of studies. The goal here was to consider which new modules were needed with the new specialization lines, to examine which existing partial study entities could be used in the future with all the different specialization lines.

In the empirical part of this study we examined how representatives from working life will assess the needs and possibilities for adding new specialization lines. In addition to carrying out a written survey with these representatives they were also interviewed in this research project.

Keywords Logistics, curriculum, Vocational qualification, modulation, Professional Qualifications, driving license, Varia

Pages 28 p. + 3 appendices (appendix 1 confidential)

KÄSITTEET

ADR

Vaarallisten aineiden kuljetuslupa. (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

Ajo-oikeuslyhenteet

T; traktori, B; henkilöauton ajo-oikeus, BC; kuorma-auton ajo-oikeus, CE; ajoneuvoyhdistelmä, jossa vetoautona C-luokan ajoneuvo, D; linja-auto.

Ammatillinen perustutkinto

Toisen asteen ammatillisen perustutkinnon laajuus on 120 ov.

Ammattiosaamisen näyttö

Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan mahdollisimman laajasti ammattitaitovaatimuksissa määritelty osaaminen.

Ammattipätevyys

Oma opintokokonaisuutensa 10 ov, joka arvioidaan hyväksytyksi ja hylätyksi.

Ammattipätevyyden laajennus

10 opintoviikon kokonaisuus, joka arvioidaan hyväksytyksi tai hylätyksi.

Arvioinnin kriteerit

Tutkinnon perusteissa on tutkinnon osittain esitetty arvioinnin kohteet (mitä arvioidaan) ja arviointikriteerit (miten osataan) tyydyttävän T1, hyvän H2 ja kiitettävän K3 tasoille.

Atto

Ammattitaitoa tukevat oppiaineet; matematiikka, fysiikka, kemia, äidinkieli, ruotsi, englanti, terveystieto, liikunta, taide- ja kulttuuri.

HOJKS

Henkilökohtainen opiskelun etenemisen järjestelysuunnitelma esimerkiksi erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille.

HOPS

Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma syntyy opetussuunnitelman ja oppilaan valintojen perusteella.

Koulutusohjelma

OPM:n määräys ammatillisen perustutkinnon perusteista, joita ammatillisten oppilaitosten on noudatettava.

Logistiikan koulutusohjelma

OPM:n määräys logistiikan perustutkinnon opetuksen järjestämisestä.

Logistiikan neuvottelukunta

Varian logistiikan neuvottelukunta, jossa jäseniä on viidestä logistiikan alan yrityksestä; Veolia Transport Finland Oy, Haanpää Oy, Finavia Oyj, Oy Pohjolan Liikenne Ab, Kovanen Logistics Oy, lisäksi logistiikka-alan edustaja Taloudellinen tiedotustoimisto TAT:sta sekä oppilaitoksen opettajajäsenet (2) ja opiskelijajäsenet (2).

Neuvottelukunta

Oppilaitoksen toiminnan edistämiseksi sekä oppilaitoksen ja työelämän välisten tarpeellisten yhteyksien ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi oleva yhteistyöelin.

Opintokokonaisuus

Koostuu osista, esimerkiksi 30 opintoviikon kuorma-auton tavarakuljetusten hallinta, näitä arvioidaan ammattiosaamisen näytöillä, asteikolla 1 tyydyttävä, 2 hyvä ja 3 kiitettävä.

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin tavoitteena on ja motivoida oppilasta ammattitaitovaatimusten tai tavoitteiden saavuttamisessa sekä kehitetään oppilaan itsearviointitaitoa.

Osaamisen arviointi

Osaamisen arviointiin perustuen oppilaalle annetaan todistukseen tulevat arvosanat voimassa olevan asetuksen ammatillisesta koulutuksesta mukaisella arviointiasteikolla.

OKM

Opetus- ja kulttuuriministeriö.

OPH

Opetushallitus.

Ops

Opetussuunnitelma, sisältää kaikille perustutkinnoille yhteisen osan ja tutkin-
tokohtaiset osat (Laki ammatillisesta koulutuksesta ja asetus ammatillisesta
koulutuksesta).

Ov

Opintoviikko, joka vastaa 40 tunnin työskentelyä, Vantaan ammattioppilai-
toksessa lähiopetuksena 28 oppituntia ja itsenäisenä työnä 12 tuntia.

VAK/ADR

Kansallinen vaarallisten aineiden koulutus.

Varia

Vantaan ammattiopisto, Vantaan kaupungin toisen asteen oppilaitos, joka
toimii useassa toimipisteessä, liikenteen toimipiste toimii osoitteessa Rälssitie
13, 01930 Vantaa.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	TUTKIMUKSEN ESITTELY.....	2
2.1	Tutkimusaiheen ajankohtaisuus	2
2.2	Opinnäytetyötekijät	3
3	TUTKIMUSTILANNE	4
3.1	Uudistustarve.....	4
3.2	Ajokorttilainsäädännön vaatimukset.....	4
3.3	Ammattipätevyyden lainsäädännölliset vaatimukset	5
4	NYKYINEN KÄYTÖSSÄ OLEVA OPETUSSUUNNITELMA	8
4.1	Autonkuljettaja, ops 2009–2013	8
4.2	Lentoasemahuoltaja, ops 2009–2013	10
4.3	Varastonhoitaja, ops 2009–2013	12
5	UUSI OPETUSSUUNNITELMA.....	14
5.1	Opetussuunnitelman uudistustyö Variassa logistiikan koulutusohjelmassa	14
5.2	Opintojen jakautuminen osakokonaisuuksiksi uudessa opetussuunnitelmassa	15
5.2.1	Linja-autonkuljettajan suuntautumisvaihtoehto	15
5.2.2	Yhdistelmäajoneuvonkuljettajan suuntautumisvaihtoehto	16
5.2.3	Autonkuljettajan suuntautumisvaihtoehto	17
5.2.4	Lentoasemapalvelujen suuntautumisvaihtoehto	17
5.2.5	Varastonhoitajan suuntautumisvaihtoehto.....	18
5.2.6	Valinnaisten opintojen koostuminen Variassa	18
6	OPINTOJEN TYÖELÄMÄSIDONNAISUUDET JA –YHTEISTYÖ	20
6.1	Kuvaus yritys yhteistyöstä	20
6.2	Työelämysidonnaisuus opetussuunnitelmassa	20
6.2.1	Työelämysidonnaisuuden haasteet opetussuunnitelmassa	21
6.2.2	Työelämysidonnaisuudesta työpaikoilla.....	22
6.3	Yhteistyökumppaneiden esiintuomia asioita.....	22
6.4	Yhteistyökumppaneiden korostamia asioita.....	23
7	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	24
7.1	Opinnäytetyön toteuttamisvaiheet ja tavat	24
7.2	Työelämän edustajien haastattelu.....	24
8	TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	25
8.1	Nykyisen ja uudistetun opetussuunnitelman vertailua	25

8.2 Yrityselämän vaikutushalu opintojen kehittämiseen.....	26
9 POHDINTA.....	27

LÄHTEET

LIITTEET

1 JOHDANTO

Opetushallitus (OPH) on antanut määräyksen 11.6.2009 ammatillisen perustutkinnon perusteista, joita ammatillisten oppilaitosten on noudatettava 1.8.2009 lähtien toistaiseksi. OPH:n määräys logistiikan perustutkinnon opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteista jakaantuu kolmeen koulutusohjelmaan, joita ovat kuljetuspalvelujen, lentoasemapalvelujen ja varastopalvelujen osaamisala. Osaamisalojen tutkintonimikkeet ovat varastonhoitaja, lentoasemahuoltaja sekä kuljetuspalvelujen osaamisalalta autonkuljettaja, yhdistelmäajoneuvonkuljettaja ja linja-autonkuljettaja. (Logistiikan perustutkinto, 2009.)

Ammatillinen koulutus jakautuu nuorisoasteen koulutukseen tai näyttöihin perustuvaan ammatilliseen aikuiskoulutukseen. Nuorisoasteen koulutus on ammatillisessa oppilaitoksessa tapahtuvaa lähiopetusta sekä opintoihin sisältyvää työssä oppimista työpaikalla. Ammatillinen aikuiskoulutus voi olla lähi-, etä- ja monimuoto-opetusta tai oppisopimuskoulutusta, jonka aikana tutkinnon suorittaja saa valmiudet näyttötutkinnon tai tutkinnon osan suorittamiseen. (Logistiikan perustutkinto, 2009.)

Opetushallituksen suunnittelema ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin muutos aiheuttaa tarpeen tehostaa koulutuksen toteuttamista. Yhteiskunta asettaa vaatimuksia koulutuksen kehittämiseen. Koulutuksen laatu olisi turvattava, opintojen keskeytykset minimoitava ja koulutuksen läpäisy otettava tavoitteeksi.

2 TUTKIMUKSEN ESITTELY

Vantaan ammattiopisto Varia sai tekniikan ja liikenteen alan logistiikan opetukseen lisää aloituspaikkoja. Aloituspaikat päätettiin suunnata kahteen uuteen suuntautumisvaihtoehtoon; ajoneuvoyhdistelmän kuljettajan ja linja-auton kuljettajan opetukseen. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, miten olemassa oleviin suuntautumisvaihtoehtoihin, kuorma-auton kuljettajan, lentoasemanhuoltajan ja varastonhoitajan opintoihin saadaan liitettyä uudet suuntautumisvaihtoehdot.

2.1 Tutkimusaiheen ajankohtaisuus

Vantaan ammattiopisto Varia tarjoaa toisen asteen ammatillista peruskoulutusta valtakunnallisen opetussuunnitelman mukaan (Laki ammatillisesta koulutuksesta, 1998). Variassa on tarjottu vuoteen 2013 asti varastopalvelujen ja lentoasemapalvelujen koulutusta sekä kuljetuspalvelujen osalta vain autonkuljettajan koulutusta.

Tämä opinnäytetyö on ajankohtainen tehtäväksi Vantaan ammattiopisto Varian toimeksiannosta, koska logistiikan perustutkinnon opetussuunnitelman kuljetuspalvelujen koulutusohjelmaan lisättiin lukuvuoden 2013 alussa kaksi suuntautumisvaihtoehtoa, yhdistelmäajoneuvonkuljettajan ja linja-autonkuljettajan opintokokonaisuudet. Näitä ei aiemmin Variassa ole tarjottu lainkaan. Lisääminen oli mahdollista, koska oppilaitoksen aloituspaikat lisääntyivät sekä ympäröivän elinkeinotoiminnan osalta havaittiin työvoiman tarpeen lisääntyminen erityisesti logistiikka-alan yrityksissä.

Varian opetustarjontaan lisättiin kuljetuspalvelujen osaamisalasta aiemmin puuttuneet yhdistelmäajoneuvon ja linja-autonkuljettajan tutkintonimikkeet. Tämä opinnäytetyö tehtiin Varian liikenteenalan opetusalojohtajan Ismo Hämmäläisen toimeksiannosta. Tarkoitus oli selvittää, minkälaisia muutoksia ja mitä uutta osaamista tarvitaan koulutuspalvelun lisäämiseksi sekä mitä aiemmin osaamiseen liittyviä asioita pystytään hyödyntämään. Opinnäytetyö palvelee myös liikenteenalan opetussuunnitelman kehitystyötä ennakoiden tulevaa opetussuunnitelmauudistusta ja siihen liittyvää valtionosuusjärjestelmän uudistusta.

Pääkaupunkiseudun työntekijätarve lisääntyy lähivuosina logistiikka-alan työntekijätasolla, asiantuntijatehtävissä sekä johtotehtävissä (Leivo, 2010). Työelämälähtöisyyden näkökulmasta opinnäytetyön tekemisen yhteydessä haastateltiin Varian liikenteen ja erityisesti logistiikan yhteistyökumppaneita. Heiltä saatua tietoa saadaan käytettyä hyväksi opetussuunnitelmien ja opetuksen kehittämiseen. Tämä hyödyntää oppilaita heidän siirtyessä koulutuksesta työelämään.

Tämän opinnäytetyön aihe valittiin Varian toimeksiannosta ja on osaltaan tärkeä ammatillisen koulutuksen tehostamiseksi varsinkin pääkaupunkiseudulla, jotta vastaaminen tulevaisuuden työelämän tarpeisiin tulisi tyydytettyä. Yhteiskunnan järjestämiin palveluihin liittyy säästöpainne. Ammatillisella puolella erityisesti tutkintojen loppuun suorittaminen tullaan ottamaan osaksi rahoitusjärjestelmää. Tähän asti pääpaino rahoituksessa on ollut oppilasmäärät, joita tarkistetaan kahdesti vuodessa (syyspuolella 20.9. ja kevätpuolella 20.1.). Opetusministeriössä pohditaan parhaillaan, kuinka lukioiden ja ammattikoulujen rahoitus tulisi uudistaa. Jatkossa oppilaitoksen saamaan valtion tukeen vaikuttaisi esimerkiksi oppimistulokset ja oppilaiden valmistuminen määräajassa. ”Lukio- ja ammattikouluverkko harvenee tulevaisuudessa” – ”Viimeisten kahdenkymmenen vuoden ajan Suomesta on hävinnyt noin sata peruskoulua per vuosi. Nyt liipasimella ovat lukiot ja ammattikoulut.” (Kuru, 2014)

2.2 Opinnäytetyöntekijät

Tämän opinnäytetyöntekijät työskentelevät Vantaan ammattiopisto Varian logistiikan osaston ammattiaineiden opettajina. Opinnäytetyöntekijöistä Veli Tammisto vastaa luvuista 3–5 ja Heikki Hiltunen luvuista 6–8, kaikkien lukujen osalla ovat tekijät tehneet tiivistä yhteistyötä. Luvut 1, 2 ja 9 on yhteisesti kirjoitettu.

Veli Tammisto on työskennellyt logistiikan perustutkinnon parissa useammassa ammattioppilaitoksessa vuodesta 1999 lähtien ja Variassa vuoden 2012 elokuusta lähtien. Tammisto on liikenneopettaja, logistiikan tuntiopettaja ja ammattipätevyydestä vastaava johtaja Variassa.

Heikki Hiltunen on työskennellyt Variassa tuntiopettajana ensin osaaikaisesti syksystä 2012 lähtien ja täydellä opetusvelvoitteella syksystä 2013 lähtien. Pohjakoulutukseltaan Hiltunen on matematiikan opettaja, FM.

3 TUTKIMUSTILANNE

Opinäytetyön tekijät ovat opettajina olleet mukana Varian logistiikan opetuksen suuntautumisvaihtoehtojen laajentamisessa. Varia koki tärkeäksi tutkia aihetta, saadaanko koulutuksen laajentamisessa kustannustehokkuutta ja samalla keskeyttäneiden oppilaiden määrää vähennettyä. Opetussuunnitelmatyö on näissä keskeisessä osassa.

3.1 Uudistustarve

Opinäytetyön tekemisen peruste on se, että Varia laajensi logistiikan opetusta tarjoamalla myös linja-autonkuljettajan suuntautumisvaihtoehdon sekä tavarankuljetuksen osalta yhdistelmäajoneuvokuljettajan suuntautumisvaihtoehdon. Oppilaitos haluaa olla vetovoimainen toisen asteen ammatillinen toimija pääkaupunkiseudulla sekä vastata ympäröivän elinkeinoalueen vaatimiin tarpeisiin ammattitaitoisen henkilökunnan saamiseksi.

Tässä työssä esitellään ensin nykyinen opetussuunnitelma ja sen jälkeen uudistettu opetussuunnitelma. Tavoitteena on myös tarkastella opetussuunnitelmassa olevien suuntautumisvaihtoehtojen opintojen päällekkäisyyksiä parannusehdotusten kautta. Tarkoitus on myös saada koulutukseen toivottua kustannustehokkuutta.

Uusien suuntautumisvaihtoehtojen lisääminen logistiikan nykyiseen opetussuunnitelmaan ei pitäisi olla iso tehtävä, mutta käytännössä työ osoittautui haastavaksi. Haasteita asettivat esimerkiksi ajokorttiin tähtäävät koulutukset (CE ja D) sekä ammattipätevyuden koulutuksen toteuttaminen. Muutosvaiheessa pitää ottaa huomioon monia asioita: oppilasmäärät, opettajaresurssit, kaluston riittävyys sekä tarkoituksenmukaisuus, mutta myös oppilaitoksen luokka- ja ulko-opetustilojen käyttökelpoisuus.

3.2 Ajokorttilainsäädännön vaatimukset

Ajokorttilainsäädännön mukaan CE- tai D-luokan ajo-oikeutta ei voi suorittaa ennen kuin oppilaalla on B-ajo-oikeuteen liittyvä syventävän vaiheen koulutus suoritettu (VNa A 423/2011 4:29). Loppuvuodelle ajoittuva syntymäaika aiheuttaa sen, ettei oppilas välttämättä valmistu suunnitellussa kolmen vuoden määräajassa tai jos valmistuu, niin hän saa ajo-oikeuden (CE tai D) vasta viimeisen opiskeluvuoden keväällä. Tällöin kuljettajan ammatillinen kokemus alalta jää mitättömäksi, mikä ei varmasti ole ammatillisen koulutuksen tarkoitus.

Ajokorttilainsäädännön uudistuksen myötä myös ajokorttiluokkien ikärajoihin tuli muutoksia tammikuussa 2013. Tällöin C- ja CE-luokan ajo-oikeuden saamisen ikäraja nousi 18 vuodesta 21 vuoteen ja D- ja DE-luokkien vastavasti 21 vuodesta 23 ikävuoteen ilman perustason ammattipätevyyskoulutuksen suorittamista. Jos henkilö suorittaa perustason ammattipätevyyskoulutuksen (280 tuntia), ikärajat ovat samat kuin ennen muutosta. Kansallisena poikkeussäännöksenä D-luokissa säilytettiin edelleen 18 vuoden ikäraja logistiikan perustutkinnon opetussuunnitelmaperusteisesti suorittaneille.

Ajo-opetusta linja-autolla oppilaalle saa antaa liikenteessä vasta, kun oppilaalla on B-luokan ajokortti, ja CE-luokan yhdistelmällä, kun oppilaalla on vetoauton kuljettamiseen oikeuttava ajokortti. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös antaa tarkempia säännöksiä opetuksen aloittamisen vaatimuksista. (Ajokorttilaki 386/2011 4:38 §.)

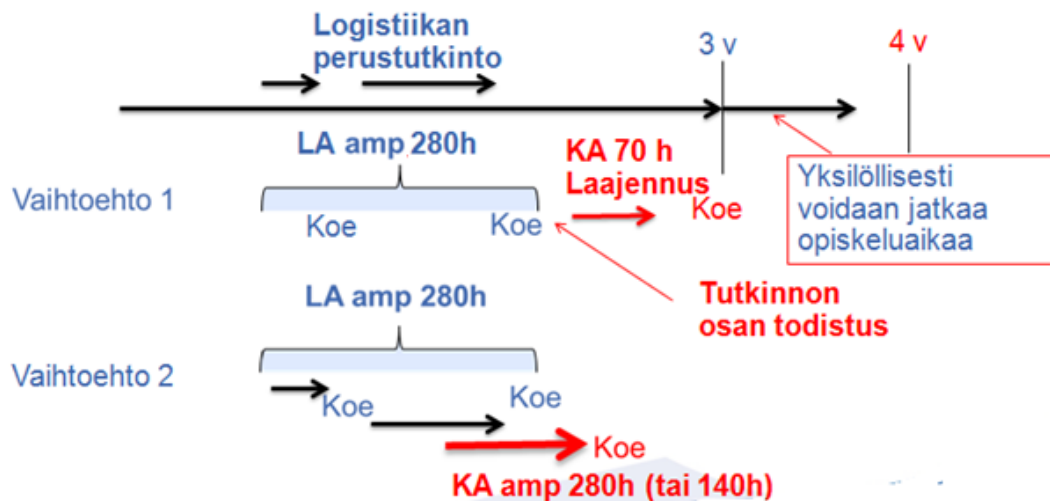
Edellä mainitut ehdot jäävät loppuvuodesta syntyneelle nuorelle oppilaalle herkästi täyttymättä, joten vaihtoehtona oppilaalla on anoa jatkoaikaa opintojensa päätökseen saattamiseksi.

3.3 Ammattipätevyiden lainsäädännölliset vaatimukset

Ammattipätevyydestä ja siihen valmentavasta koulutuksesta määrätään ammattipätevyyslainsäädännössä. Perustason ammattipätevyyskoulutuksessa opetusta annetaan henkilö- tai tavarankuljetusten kuljettajalle asettamista vaatimuksista, liikenneturvallisuuteen sekä kuljettajan ja kuljetusten turvallisuuteen vaikuttavista seikoista sekä eettisestä ammatin hoitamisesta ajoneuvoa kuljettaessa ja muissa kuljettajan tehtävissä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään oppiaineista, koulutusta koskevista vähimmäisvaatimuksista, koulutuksen määrästä ja toteuttamisesta.

Tavaraliikenteen ammattipätevyyskoulutuksen 10 opintoviikon opinnot on toteutettu Variassa erillisenä kokonaisuutenaan autonkuljettajan sekä lentoasema-huoltajan suuntautumisvaihtoehdoissa molemmista erikseen. Henkilöliikenteen lisääminen opintoihin tuo haasteensa, koska nuorten linja-autonkuljettajakoulutuksessa tulee ammattipätevyyskoulutus antaa 280 tunnin mittaisena. Ammattipätevyiden laajennus (esim. 70 tuntia) ei riitä ajokorttilainsäädännön mukaan linja-auton ajo-oikeuteen alle 23-vuotiaille. Ammattipätevyiden suorittaminen on mahdollista kahdella eri tavalla: joko kokonaisuudessaan henkilö- ja tavaraliikenteen osiot (280 tuntia + 280 tuntia) tai henkilöliikenneosio kokonaisuudessaan ja täydentää sen jälkeen tavaraliikenteen osiolla (280 tuntia + 70 tuntia) (VNa 640/2007 3§, 4§). Asia havainnollistuu kuvion 1 (s. 6) mukaan.

Oppilaitoksessa ja ammatillisessa neuvottelukunnassa tehdyn päätöksen mukaan Varia tarjoaa kaikille logistiikan opiskelijoille ammattipätevyyskoulutuksessa sekä henkilö- että tavaraliikenteen osiot.

Kuvio 1. Ammattipätevyyden laajentamisen vaihtoehtoja logistiikan perustutkinnossa, linja-autonkuljettajan suuntautumisvaihtoehto (Repo, 2012)

Haasteelliseksi vaihtoehdon toteuttamisessa muodostuu henkilökohtaisen henkilöliikenteen ammattipätevyysajo-opetuksen toteuttaminen, koska oppilaalla tulee olla vähintään B-luokan ajo-oikeus ennen kuin ammattipätevyysajoa voidaan antaa linja-autolla. Toisena haasteellisenä asiana esiin tuli linja-autolla annettava ajo-opetus, sillä B-ajo-oikeudelliselle oppilaalle annettaessa ajo-opetusta linja-autolla on ajoneuvossa oltava opetuspolkimet opettajaa varten. Vaihtoehtoisesti oppilaalla tulisi olla vähintään C-luokan ajo-oikeus, jolloin ajo-opetus voitaisiin toteuttaa kouluajoneuvolla, jossa ei ole opetuspolkimia.

Lainsäädännölliset rajoitukset korostuvat erityisesti linja-autonkuljettajakoulutuksessa, koska ajokorttilainsäädännössä rajoitetaan ajo-oikeuden saantia vielä enemmän kuin esimerkiksi CE-luokassa. Nuorisoasteen koulutuksessa (alle 21-vuotiaat) D-luokan ajo-oikeutta ei voi saada ennen kuin opinnoista on suoritettu vähintään 60 opintoviikkoa henkilöliikenteeseen suunnattua linja-auton kuljettajan koulutusta ja hän on saanut 280 tunnin linja-auton kuljettajan perustason ammattipätevyyskoulutuksen (Ajokortti L 386/2011 5:3).

Ammattipätevyyslainsäädäntö rajoittaa nuorten alle 20-vuotiaiden ajo-oikeutta D-luokassa. Nuori henkilö voi toimia linja-autonkuljettajana vain säännöllisellä enintään 50 kilometrin reitillä paikallisliikenteessä tai vain siirtää D-luokan ajoneuvoa ilman matkustajia. (Laki kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä 16.3.2007/273 8:1,2. § ja 9:2.§). Tästä syystä Variassa ei tarjota kaukoliikenteenkuljettajan tehtävät 10 opintoviikon -osiota (4.7.9) lainkaan linja-autonkuljettajan suuntautumisvaihtoehdossa.

4 NYKYINEN KÄYTÖSSÄ OLEVA OPETUSSUUNNITELMA

Vantaan ammattiopisto Varia järjestää logistiikan perustutkinnon opetusta tällä hetkellä autonkuljettajan, lentoasemahuoltajan sekä varastonhoitajan suuntautumisaloiilla. Opetussuunnitelman mukaan opinnot on toteutettu logistiikan valtakunnallisen opetussuunnitelman mukaisesti ja opinto-kokonaisuudet ovat osittain jatkuneet koko kolmen opiskeluvuoden ajalle.

Kaikkiin suuntautumisaloihin kuuluu ammattitaitoa tukevia opintoja (atto) 20 opintoviikkoa, jotka ovat samansisältöiset suuntautumisalasta riippumatta esimerkiksi matematiikka, fysiikka, kemia, äidinkieli, liikunta, terveystieto.

Ammattipätevyyskoulutuksen 10 opintoviikon opinnot on toteutettu Variassa erillisenä kokonaisuutenaan autonkuljettajan sekä lentoasemahuoltajan molemmissa suuntautumisvaihtoehdoissa erikseen. Opinnot ovat samansisältöisiä autonkuljettajan sekä lentoasemahuoltajan opinnoissa, koska ammattipätevyyslainsäädäntö edellyttää sitä. Siksi opinnoissa on selkeästi päällekkäisyyttä ja siten myös kustannustehottomuutta.

4.1 Autonkuljettaja, ops 2009–2013

Autonkuljettajan suuntautumisvaihtoehdon opinnoissa oppilas perehtyy kolmena opiskeluvuotena logistisen järjestelmän perusasioihin ja ammatillisiin tehtäviin. Opinnot on esitelty valtakunnallisessa opetussuunnitelmassa (Taulukko 1, s. 9). Tehtävät koostuvat työturvallisuuteen tähtäävistä asioista, työkoneiden käyttämisestä, ajoneuvotekniikan perusteista, tavaroiden pakkaamisesta, -lähettämisestä, -vastaanottamisesta ja kuljetustekniikan perusasioista.

Työkoneiden käyttö ja huolto (10 ov) on valinnainen ammatillinen opintojakso, joka tarjotaan kaikille suuntautumisvaihtoehdoille (autonkuljettaja, lentoasemahuoltaja, varastonhoitaja) ja se on toteutettu ensimmäisen opiskeluvuoden aikana kokonaisuudessaan. Kuorma-auton tavarakuljetusten hallinnan (30 ov) opinnot jakautuvat kolmelle vuodelle (ensimmäisenä vuotena 12 ov:a, toisena vuotena 10 ov:a ja kolmantena vuotena 8 ov:a). Opinnot jakautuvat pienempiin kokonaisuuksiin (1–10 ov, esimerkiksi ajoneuvotekniikan perusteet 1, logistiikan perusteet, kuormankäsittely, ajoneuvonkuljettajan tehtävät, kuljettajan turvallisuus, kuljetusalan perustason ammattipätevyys).

TAULUKKO 1. Valtakunnallinen opetussuunnitelma, logistiikka, autonkuljettajan suuntautumisvaihtoehto

AUTONKULJETTAJA
PAKOLLISET OSIOT
4.1.2 Kuorma-auton tavarankuljetusten hallinta, 30 ov
4.2.1 Kuorma-autokuljetukset, 20 ov
4.1.1 Kuljetusalan perustason ammattipätevyys, 10 ov
VALINNAISET OSIOT
4.7.1 Alan yritystoiminta, 10 ov
4.7.2 Työkoneiden käyttö ja huolto, 10 ov
4.7.3 Kuljetusalan perustason ammattipätevyyden laajennus, 10 ov
4.7.4 Ulkomaanliikenteen kuljetukset, 10 ov
4.7.5 Taksikuljetukset, 10 ov
4.7.6 Elintarvikekuljetukset, 20 ov
4.7.7 Massatavarakuljetukset, 20 ov
4.7.8 Ympäristöhuollonkuljetukset, 10 ov
4.7.20 Paikallisesti tarjottavat tutkinnon osat, 0–10 ov
4.8.1 Tutkinnon osa muista ammatillisista perustutkinnoista, 10 ov
4.8.2 Tutkinnon osa ammattitutkinnoista, 10 ov
4.8.3 Tutkinnon osa erikoisammattitutkinnoista, 10 ov
4.8.4 Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista, 10 ov
4.9.1 Yrittäjäyys, 10 ov
4.9.2 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 2 ov
4.9.3 Ammattitaitoa syventävät ja laajentavat tutkinnon osat, 5–10 ov
4.9.4 Ammattitaitoa täydentävät tutkinnon osat (yhteiset opinnot), 0–10 ov
4.9.5 Lukio-opinnot, 0–10 ov
4.10 Ammatillista osaamista yksilöllisesti syventävät tutkinnon osat

Ongelmana on arvioinnin tekeminen, joka toteutetaan ammattiosaamisen näyttöllä. Koska arviointi osaamisesta tehdään vasta koko opintokokonaisuudesta, oppilaalle haasteeksi muodostuu opintokokonaisuuden alussa opiskeltujen asioiden muistaminen.

Toisena opintovuotena suoritettavia opintoja ovat kuorma-auton tavarankuljetusten hallinta (ajoneuvotekniikan perusteet 2, kuormankäsittely 2), kuorma-autokuljetukset (turvallinen liikenne BC 1, kuormaaminen ja purkaminen 1), kuljetusalan perustason ammattipätevyys (2) sekä ammatilliset valinnaiset opinnot, massatavarakuljetukset (1), kuljetustoiminnot (kuljetustoimintojen perusteet).

Kolmantena opiskeluvuotena suoritettavia opintoja ovat kuorma-auton tavarakuljetusten hallinta (kuormankäsittely 3), kuorma-autokuljetukset (turvallinen liikenne BC 2, kuormaaminen ja purkaminen 2, kuorma-autonkuljettajan perustehtävät, ADR-ajo-oikeus), kuljetusalan perustason ammattipätevyys (3) sekä ammatilliset valinnaiset opinnot, massa-tavarakuljetukset 2, kuljetustoiminnot ja ajojärjestely (kuljetustoimintojen jatkokurssi).

4.2 Lentoasemahuoltaja, ops 2009–2013

Valtakunnallinen opetussuunnitelma määrittelee lentoasemahuoltajan suuntautumisvaihtoehdon opinnot (Taulukko 2, s. 11).

TAULUKKO 2. Valtakunnallinen opetussuunnitelma, logistiikka, lentoasemahuoltajan suuntautumisvaihtoehto

LENTOASEMAHUOLTAJA
PAKOLLISET OSIOT
4.6.1 Lentoasema-alueen liikennöinti ja kunnossapito, 30 ov
4.6.2 Maapalvelut ja turvallisuus, 15 ov
4.6.3 Pelastustehtävät, 5 ov
4.1.1 Kuljetusalan perustason ammattipätevyys, 10 ov
VALINNAISET OSIOT
4.7.1 Alan yritystoiminta, 10 ov
4.7.2 Työkoneiden käyttö ja huolto, 10 ov
4.7.17 Lentoaseman huoltaminen, 10 ov
4.7.18 Ilma-aluksen kuormaaminen, 10 ov
4.7.19 Lentoliikennealueen kunnossapito, 10 ov
4.7.20 Paikallisesti tarjottavat tutkinnon osat, 0–10 ov
4.8.1 Tutkinnon osa muista ammatillisista perustutkinnoista, 10 ov
4.8.2 Tutkinnon osa ammattitutkinnoista, 10 ov
4.8.3 Tutkinnon osa erikoisammattitutkinnoista, 10 ov
4.8.4 Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista, 10 ov
4.9.1 Yrittäjäyys, 10 ov
4.9.2 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 2 ov
4.9.3 Ammattitaitoa syventävät ja laajentavat tutkinnon osat, 5–10 ov
4.9.4 Ammattitaitoa täydentävät tutkinnon osat (yhteiset opinnot), 0-10 ov
4.9.5 Lukio-opinnot, 0–10 ov
4.10 Ammatillista osaamista yksilöllisesti syventävät tutkinnon osat

Lentoasemanhuoltajan suuntautumisvaihtoehdossa ammatilliset opinnot toteutettiin ensimmäisenä opiskeluvuotena seuraavasti: lentoasema-alueen liikennöinti ja kunnossapito (15 ov:a): logistiikan perustaidot, lentoaseman huoltaminen (1), kuljetusalan perustason ammattipätevyys (1) sekä ammatilliset valinnaiset opinnot, työkoneitten käyttö ja huoltaminen (10 ov).

Toisena opiskeluvuotena suoritettavia opintoja olivat lentoasema-alueen liikennöinti ja kunnossapito, maapalvelut ja turvallisuus (1), kuljetusalan perustason ammattipätevyys (2) sekä ammatilliset valinnaiset opinnot, pelastustehtävät sekä ilma-aluksen kuormaaminen.

Kolmannen opiskeluvuoden opintoja olivat lentoasema-alueen liikennöinti ja kunnossapito (liikennöinti ja kunnossapito 2), maapalvelut ja turvallisuus (2),

kuljetusalan perustason ammattipätevyys (3) sekä ammatilliset ja vapaasti valittavat opinnot, joita vuoden 2010 toteutussuunnitelman mukaan olivat lentoaseman huoltaminen, lentokonejärjestelmät, aerodynamiikka, paikallistunteemus, BE-ajo-oikeus, työkykypassi ja trukinkuljettajan tehtävät.

Ammatilliset opinnot koostuvat pitkälti samankaltaisista aihealueista kuin autonkuljettajan suuntautumisvaihtoehdon opinnoissa. Eroavaisuuksia on lähinnä lentoasema-alueen kunnossapidon ja liikennöinnin osakokoaisuudessa, jotka ovat olleet nimettynä lentoaseman huoltaminen (1, 2, 3) sekä ilma-aluksen kuormaaminen, jossa toteutuksena on ollut tavarankäsittely oppilaitoksen tiloissa.

4.3 Varastonhoitaja, ops 2009–2013

Valtakunnallinen opetussuunnitelma määrittelee varastonhoitajan suuntautumisvaihtoehdon opinnot (Taulukko 3, s. 13).

Varastonhoitajan suuntautumisvaihtoehdossa opinnot toteutettiin ensimmäisen vuoden osalta siten, että pakollisista ammatillisista opinnoista suoritettiin trukinkuljettajan tehtävät (10 ov), tavarankäsittely ja säilytys (20 ov). Lisäksi opintoihin kuului tavarankäsittelyn ja säilytyksen perusteet, trukinkuljettajan työturvallisuus, saapuvan tavarankoneiden sekä laitteiden käyttö, hygieniapassi sekä ammatilliset välttämättömät opinnot, työkalujen käyttö ja huolto.

Toisena opiskeluvuotena opiskeltavia aiheita olivat tavarankäsittely ja säilytys (A ja B), ajoneuvon kuormaaminen ja rahditus, tavarankeräily ja lähetys (A ja B), varastopalveluyrittäjäyys sekä pelastustoiminta.

Varastonhoitajan kolmannen vuosiluokan opintoina olivat inventointi ja saldohallinta, tavarankuljettaminen, vaarallisten aineiden käsittely, varaston tietojärjestelmät, ajoneuvon huolto, kiinteistön huolto, kierrätys ja kestävä kehitys, sähkötekniikka sekä työkykypassi.

Varastonhoitajan opinnoista valtaosa käsittää autonkuljettajan suuntautumisvaihtoehdoissa olevia opintoja. Eroavaisuuden opintoihin tekevät varaston tietojärjestelmät sekä osto- ja myyntitoiminnot varastossa (10 ov) sekä inventointi ja saldohallinta (10 ov).

TAULUKKO 3. Valtakunnallinen opetussuunnitelma, logistiikka, varastonhoitajan suuntautumisvaihtoehto

VARASTONHOITAJA
PAKOLLISET OSIOT
4.5.1 Tavarán vastaanotto ja säilytys, 20 ov
4.5.2 Tavarán keräily ja lähetys, 20 ov
4.5.3 Inventointi ja saldonhallinta, 10 ov
4.5.4 Trukinkuljettajan tehtävät, 10 ov
VALINNAISET OSIOT
4.7.1 Alan yritystoiminta, 10 ov
4.7.2 Työkoneiden käyttö ja huolto, 10 ov
4.7.13 Vaarallisten aineiden käsittely, 5 ov
4.7.14 Varaston tietojärjestelmät, 5 ov
4.7.15 Tavarán kuljettaminen, 10 ov
4.7.16 Osto- ja myyntitoiminnot varastoissa, 10 ov
4.7.20 Paikallisesti tarjottavat tutkinnon osat, 0–10 ov
4.8.1 Tutkinnon osa muista ammatillisista perustutkinnoista, 10 ov
4.8.2 Tutkinnon osa ammattitutkinnoista, 10 ov
4.8.3 Tutkinnon osa erikoisammattitutkinnoista, 10 ov
4.8.4 Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista, 10 ov
4.9.1 Yrittäjyys, 10 ov
4.9.2 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 2 ov
4.9.3 Ammattitaitoa syventävät ja laajentavat tutkinnon osat, 5–10 ov
4.9.5 Lukio-opinnot, 0–10 ov
4.10 Ammatillista osaamista yksilöllisesti syventävät tutkinnon osat

5 UUSI OPETUSSUUNNITELMA

Uusien suuntautumisvaihtoehtojen opetussuunnitelmiin voitiin yhdistää opetussuunnitelmia käytössä olevista eri suuntautumisvaihtoehtojen opetussuunnitelmista. Samalla havaittiin, että samankaltaisia osakokonaisuuksia on mahdollista tarjota kaikille viidelle eri suuntautumisvaihtoehdolle eli ottaa käyttöön opintojen modulointia.

5.1 Opetussuunnitelman uudistustyö Variassa logistiikan koulutusohjelmassa

Valtakunnallisen logistiikan perustutkinnon opetussuunnitelman uudistustyötä pohdittaessa havaittiin eri suuntautumisalojen opinnoissa (autonkuljettaja-, yhdistelmäajoneuvonkuljettaja-, linja-autonkuljettaja-, lentoasemahuoltaja- ja varastonhoitajaopinnot) hyvin paljon samankaltaisuuksia sekä osittain myös tällä hetkellä tarjottujen opintojen päällekkäisyyksiä. Tästä syystä uudistustyö lähti siitä ajatuksesta, että opintojen kokonaisuuksia moduloidaan 1–5 opintoviikon osioihin, jolloin pyritään eliminoimaan päällekkäisyyksiä sekä mahdollistamaan opintojen tehostamisen.

Modulointi-idea antoi myös mahdollisuuden suorittaa samanaikaisesti useampia tutkintonimikkeitä. Tällöin tosin opintoihin käytettävän ajan tulisi joissakin tapauksissa jatkua yli odotetun kolmen vuoden aikaa.

Oppilaalla on mahdollisuus suorittaa logistiikan perustutkinnon tutkintonimikkeitä (varastonhoitaja, autonkuljettaja, yhdistelmäajoneuvonkuljettaja, linja-autonkuljettaja ja lentoasemahuoltaja) oman edistymisensä mukaan. Tutkinnonosan oppilas voi suorittaa ammattiosaamisen näyttöinä, joista koko tutkinto koostuu. Tällöin mahdollistuu oppilaan henkilökohtaisen opintopolun toteutuminen joustavasti. Oppilaan on myös mahdollista koostaa kokonaisuudet jopa useammasta edellä mainitusta tutkintonimikkeen kokonaisuudesta. Tämä vaihtoehto edellyttää opintoajan jatkamista neljännelle opiskeluvuodelle. Vaihtoehdon mukaan OPH:n edellyttämä oppilaan opintojen henkilökohtaistaminen tulee myös paremmin toteutettua.

Opetussuunnitelman modulointi-idea on tämän opinnäytetyön liitteenä ja se on Vantaan ammattiopisto Varian omaisuutta. Liite on nähtävissä vain opinnäytetyön tarkastajalle ja kirjallisen sopimuskauden jälkeen pyydettyä tekijöiltä.

5.2 Opintojen jakautuminen osakokonaisuuksiksi uudessa opetussuunnitelmassa

Ammattiopisto Varian uudistetussa opetussuunnitelmassa tarjotaan oppilaalle mahdollisuus suorittaa logistiikan perustutkinnon suuntautumisvaihtoehdoista linja-autonkuljettajan, yhdistelmäajoneuvon-kuljettajan, autonkuljettajan, lentoasemahuoltajan tai varastonhoitajan opinnot. Opinnot tulisi aloittaa linja-autonkuljettajan tutkinnon suorittamisesta, koska tällöin oppilaalla on mahdollisuus suorittaa mahdollisimman monipuolisesti logistiikan perustutkinto.

Oppilaitoksessa ja ammatillisessa neuvottelukunnassa tehdyn päätöksen mukaan Varia tarjoaa kaikille logistiikan opiskelijoille ammattipätevyyskoulutuksessa sekä henkilö- että tavaraliikenteen osiot.

5.2.1 Linja-autonkuljettajan suuntautumisvaihtoehto

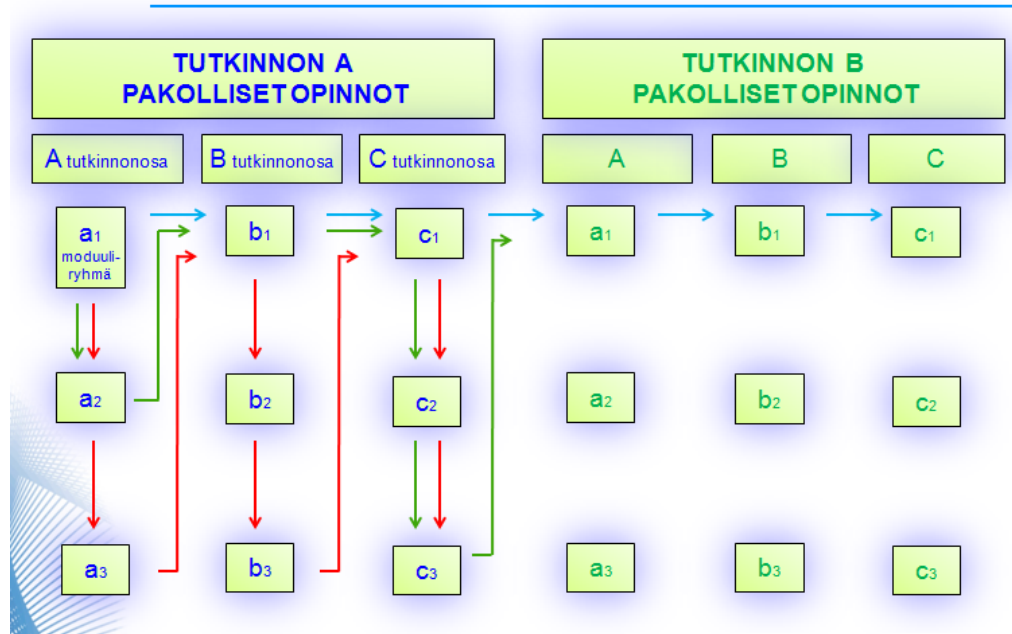
Linja-autonkuljettajan pakolliset ammatilliset opinnot Linja-auton tavarankuljetusten hallinta (20 ov) jakautuvat 1–5 opintoviikon osioihin ja Linja-autonkuljetukset (20 ov) jakautuvat 2–4 opintoviikon osioihin liitteen 1 mukaisesti.

Variassa tarjotaan valtakunnallisen opetussuunnitelman mukaiset linja-autonkuljettajan opintoihin liittyvät pakolliset osiot palveluliikenteen kuljettajan tehtävät (10 ov), paikallisliikenteen kuljettajan tehtävät (10 ov) ja kaukoliikenteen kuljettajan tehtävät (10 ov). Vaihtoehdoista, joista oppilaan on valittava kaksi (2) tarjotaan paikallisliikenteen- sekä palveluliikenteen osiot, jotka jakautuvat 1–8 opintoviikon osakokonaisuuksiksi (liite 1).

Linja-autonkuljettajan opinnoissa suoritettava henkilöliikenteen perustason ammattipätevyys (10 ov) jakautuu viiteen osaan. Lisäksi opinnoissa on suoritettava valinnaisia opintoja (30 ov) (liite 1).

Pakollisissa tutkinnon osissa oppilas perehtyy esimerkiksi teknisiin perustaitoihin, logistiikan perusteisiin ja kuljetustoimintoihin. Valinnaisissa osissa oppilas suorittaa esimerkiksi tavarankuljetuksen vastaanoton ja säilytyksen syventäviä opintoja sekä ammattipätevyyden laajennusosion suuntautumisensa mukaan. Mikäli oppilas on joltakin pakolliselta kurssimoduulilta jostakin syystä poissa tai saa kurssista hylätyn suorituksen, hän voi täydentää puuttuvia opintojaan (osaamistaan) joltakin valinnaiselta moduulilta (Kuvio 2, s. 16).

LOGISTIIKAN YKSILÖLLISET OPPIMISPOLUT

Kuvio 2. Opintojen eteneminen yksilöllisesti.

5.2.2 Yhdistelmäajoneuvonkuljettajan suuntautumisvaihtoehto

Pakolliset ammatilliset opinnot kuorma-auton tavarankuljetusten hallinta (30 ov) koostuu 1–5 opintoviikon osaopinnoista ja yhdistelmäajoneuvonkuljetukset (30 ov) jakautuvat 1–10 opintoviikon osaopintoihin. Opintoihin kuuluu lisäksi ammattipätevyys, joka toteutetaan samalla tavalla kuin linja-autonkuljettajan suuntautumisvaihtoehdossa (liite 1). Pakolliset opinnot ovat 70 opintoviikkoa, joiden lisäksi oppilaan on valittava 30 opintoviikkoa valinnaisia opintoja (liite 1).

Pakollisissa tutkinnon osissa oppilas perehtyy esimerkiksi teknisiin perustaitoihin, ajoneuvotekniikkaan, logistiikan perusteisiin ja vaarallisten aineiden kuljettamiseen. Valinnaisissa osissa oppilas suorittaa syventävinä opintoina esimerkiksi työturvallisuutta lentoasemalla. Mikäli oppilas on joltakin pakolliselta kurssimoduulilta jostakin syystä poissa tai saa kurssista hylätyn suorituksen, hän voi täydentää puuttuvia opintojaan (osaamistaan) joltakin valinnaiselta moduulilta (Kuvio 2).

Yhdistelmäajoneuvonkuljettajaopintojen osuudessa tulee huomioida, että oppilas opiskelee henkilöliikenteen ammattipätevyyden (280 tuntia) kokonaisuudessaan ja laajentaa vasta sen jälkeen ammattipätevyyden tavaraliikenteen osion (70 tuntia). Jos oppilas haluaisi suorittaa vain CE-ajo-oikeuden, eli hän ei ole suuntautunut henkilöliikenteen kuljettajaksi, hän suorittaa kuitenkin henkilöliikenteen ammattipätevyyden ja saa siitä opintojen päätyttyä todistuksen, mutta ei ajo-oikeutta D-luokkaan.

5.2.3 Autonkuljettajan suuntautumisvaihtoehto

Autonkuljettajan suuntautumisvaihtoehdon pakolliset ammatilliset opinnot 60 opintoviikkoa koostuvat kuorma-auton tavara-kuljetusten hallinnasta (30 ov), jotka jakautuvat 1–5 opintoviikon osakokonaisuuksiin, kuorma-autokuljetuksista (20 ov), jotka jakautuvat 1–3 opintoviikon osakokonaisuuksiksi ja lisäksi perustason ammattipätevyydestä (10 ov), joka suoritetaan kuten linja-auton- tai yhdistelmä-ajoneuvonkuljettajan suuntautumisvaihtoehdossa (liite 1). Pakollisten ammatillisten opintojen lisäksi on oppilaan suoritettava 40 opintoviikkoa valinnaisia opintoja (liite 1).

Pakollisissa tutkinnon osissa oppilas perehtyy esimerkiksi teknisiin perustaitoihin, ajoneuvotekniikkaan, logistiikan perusteisiin ja kuljetustoimintoihin. Valinnaisissa osissa oppilas suorittaa esimerkiksi lentoaseman maapalvelutehtäviä ja valitsee opintojaan siten, että ne tukevat tulevia työtehtäviä tai vaihtoehtoisesti ottaa varastonhoitajan opinto-osioita ja suuntautuu varastonhoitajaksi. Mikäli oppilas on joltakin pakolliselta kurssimoduulilta jostakin syystä poissa tai saa kurssista hylätyn suorituksen, hän voi täydentää puuttuvia opintojaan (osaamistaan) joltakin valinnaiselta moduulilta (Kuvio 2, s. 16).

Ajoneuvonkuljettajaopintojen osuudessa tulee huomioida, että oppilas opiskelee henkilöliikenteen ammattipätevyyden (280 tuntia) kokonaisuudessaan ja laajentaa vasta sen jälkeen ammattipätevyyden tavaraliikenteen osion (70 tuntia). Jos oppilas haluaisi suorittaa vain C-ajo-oikeuden, eli hän ei ole suuntautunut henkilöliikenteen kuljettajaksi, hän suorittaa kuitenkin henkilöliikenteen ammattipätevyyden ja saa siitä opintojen päätyttyä todistuksen, mutta ei ajo-oikeutta D-luokkaan.

5.2.4 Lentoasemapalvelujen suuntautumisvaihtoehto

Lentoasemapalvelujen ammatilliset pakolliset opinnot 60 opintoviikkoa koostuvat seuraavista osakokonaisuuksista: lentoasema-alueen liikennöinti ja kunnossapito (30 ov), joiden laajuus on 1–5 opintoviikkoa ja lentoasema-alueen maapalvelut ja turvallisuus (15 ov), jotka jakautuvat 1–3 opintoviikon osakokonaisuuksiksi, sekä pelastustehtävät (5 ov), jotka toteutetaan 1–2 opintoviikon osissa. Lisäksi perustason ammattipätevyys (10 ov), joka suoritetaan samoin kuten linja-autonkuljettajan-, yhdistelmäajoneuvonkuljettajan- tai autonkuljettajan suuntautumisvaihtoehdossa (liite 1). Pakollisten ammatillisten opintojen lisäksi on oppilaan suoritettava 40 opintoviikkoa valinnaisia opintoja (liite 1).

Pakollisissa tutkinnon osissa oppilas perehtyy esimerkiksi teknisiin perustaitoihin, ajoneuvotekniikkaan, logistiikan perusteisiin ja ilma-aluksen kuormaukseen. Valinnaisissa osissa oppilas suorittaa esimerkiksi ilma-aluksen siirtoa ja jäänpoistoa ja tankkausmenetelmiä syventävinä opintoina. Mikäli oppilas on joltakin pakolliselta kurssimoduulilta jostakin syystä poissa tai saa kurssista hylätyn suorituksen, hän voi täydentää puuttuvia opintojaan (osaaamistaan) joltakin valinnaiselta moduulilta (Kuvio 2, s. 16).

Lentoasemanhuoltajan opintojen osuudessa tulee huomioida, että oppilas opiskelee henkilöliikenteen ammattipätevyyden (280 tuntia) kokonaisuudessaan ja laajentaa vasta sen jälkeen ammattipätevyyden tavaraliikenteen osion (70 tuntia). Tämä edellytetään siitä huolimatta, vaikka oppilas haluaisi suuntautua lentoaseman huoltotehtäviin, koska tutkinnon perusteissa vaatimuksena on C-luokan ajo-oikeus.

5.2.5 Varastonhoitajan suuntautumisvaihtoehto

Varastonhoitajan suuntautumisvaihtoehdossa 60 opintoviikkoa pakolliset ammatilliset opinnot koostuvat tavaran vastaanotosta ja säilytyksestä (20 ov), jotka jakautuvat 1–5 opintoviikon osakokonaisuuksiksi, tavaran keräilystä ja lähetyksestä (20 ov), jotka jakautuvat 1–3 opintoviikon osakokonaisuuksiksi. Lisäksi opintoihin kuuluu inventointi ja saldonhallinta (10 ov), jotka jakautuvat 1–4 opintoviikon kokonaisuuksiksi sekä trukinkuljettajan tehtävät (10 ov), jotka jakautuvat 1–5 opintoviikon osakokonaisuuksiksi.

Näiden opintojen lisäksi varastonhoitajan suuntautumisvaihtoehdossa on opiskeltava valinnaisia opintoja (40 ov).

Varastonhoitajan opintojen osuudessa tulee huomioida, että oppilas opiskelee henkilöliikenteen ammattipätevyyden (280 tuntia) kokonaisuudessaan ja laajentaa vasta sen jälkeen ammattipätevyyden tavaraliikenteen osion (70 tuntia). Jos oppilas ei suorita mitään ajokorttia, niin hän saa kuitenkin todistuksen suoritetusta ammattipätevyydestä. Tässä tapauksessa oppilas on suorittanut niin sanotusti ammatillisia syventäviä opintoja logistiikan perustutkinnossa (ammattipätevyys). Tähän tilanteeseen voidaan tulla silloin, kun oppilaalla on esimerkiksi ajokorttilainsäädännön mainitsemia terveydellisiä esteitä saada ajokortti (Ajokortti L 386/2011 18 §). Mikäli esteet poistuvat, hänellä on mahdollisuus suorittaa ajokortti ja siten saattaa voimaan myös ammattipätevyys.

5.2.6 Valinnaisten opintojen koostuminen Variassa

Ammatilliset valinnaiset opinnot koostuvat pääsääntöisesti toisen suuntautumisvaihtoehdon ammatillisista opinnoista (liite 1). Tällä mahdollistetaan oppi-

laan aktiivisuuden ja suuntautumishalukkuuden mukaisesti eriytyvät opintopolut sekä mahdollisuudet suorittaa esimerkiksi kaksoistutkinto Sotungin lukion kanssa yhteistyössä (hops).

Oppilas, jonka opinnot eivät ole edenneet suunnitellusti, voi suorittaa ammatillisia pakollisia opintoja kootusti valinnaisista ammatillisista opinnoista ja tällä tavoin hän saa suoritettua jonkin ammatillisen tutkinnon osan puuttuvia opintoja.

Valinnaisissa ammatillisissa opinnoissa suoritetaan myös ammattipätevyyden laajennus (10 ov) opinnot. Edellä mainittu osakokonaisuus on sijoitettuna ammatillisiin opintoihin sisälle käytännön järjestelyissä.

Kuvio 2 (s. 16) kuvaa oppilaan opintojen etenemistä eri polkujen mukaisesti. Modulointi mahdollistaa nämä yksilölliset opintopolut. Tällä pyritään varmistamaan oppilaan valmistuminen määräajassa sekä minimoimaan riski opintojen keskeyttämisessä. Opetussuunnitelma mahdollistaa oppilaan paikata puuttuvia opintojaan ja vaikeuksienkin esiin tullessa pysymään opintopolullaan. Tällä opetussuunnitelmalla pyritään vastaamaan yhteiskunnan asettamiin vaatimuksiin koulutuksen kehittämisestä.

6 OPINTOJEN TYÖELÄMÄSIDONNAISUUDET JA –YHTEISTYÖ

Neuvottelukunnat toimivat opetussuunnitelmien virallisena hyväksyjänä Variassa. Uudistetut opetussuunnitelmat on hyväksytty neuvottelukunnan kokouksissa (syksyllä 2013).

Variassa toimii Logistiikan neuvottelukunnan lisäksi Autoalan-, Elintarvikealan-, Hiusalan-, Kone- ja metallialan -, Kuvallisen ilmaisun-, Lentokoneasennuksen-, Matkailualan-, Puu- ja maalausalan -, Rakennusalan-, Ravintola- ja catering-alan -, Sosiaali- ja terveysalan -, Sähkötekniikan-, Talotekniikan-, Turvallisuusalan- ja Vaatetusalan neuvottelukunnat.

6.1 Kuvaus yritysyhteistyöstä

Logistiikan neuvottelukunnan jäsenet ovat logistiikan alan ammattilaisia. Logistiikan neuvottelukunnan kokoonpano uusiutui syksyllä 2013 ja toimii tällä hetkellä opinnäytetyön alussa mainittujen työelämätahojen sekä neljän Varian Rälssitien logistiikan edustajan kokoonpanolla. Kaksi näistä on henkilökunta- ja kaksi oppilasedustajaa.

Logistiikan neuvottelukunnan yritysedustajat ovat joko maininneet muissa yhteyksissä kiinnostuksensa kyseessä olevaa toimintaa kohtaan tai heiltä on kysytty edustusta. Kaikkia osapuolia yhdistää kiinnostus logistiikka-alaan ja sen kehittämiseen, myös opiskelun järjestämisen osalta; tämä tuli vastauksissa ilmi.

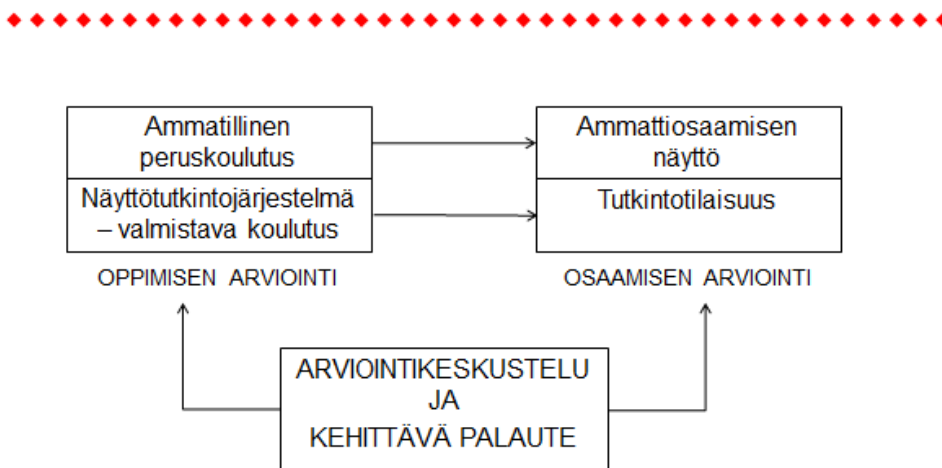
6.2 Työelämäsidonnaisuus opetussuunnitelmassa

Työssäoppimisjaksot ja työharjoittelu vanhassa opetussuunnitelmassa ovat samassa suhteessa ja samoin tavoin määritelty kuin uudistetussakin tilanteessa. Suuntautumisvaihtoehtojen lisääminen tuo tosin lisää haasteita lainsäädännöllisen vaatimustason lisääntyessä, varsinkin linja-autonkuljettajien työssäoppimisjaksoihin johtuen ajo-oikeuden myöhäisestä suorittamisesta.

Opetussuunnitelma määrittelee puitteet opiskelijoiden työssä oppimiseen (laajuus vähintään 20 ov). Käytännössä työssäoppimisessa opiskelijoiden ohjaus toimii kolmiolla oppilas, opettaja ja työpaikan (harjoittelupaikan) yhteyshenkilö eli työssäoppimisen ohjaaja. Työssäoppimisesta oppilas saa suoritusmerkintöjä. Arviointiperusteet kulkevat kolmiossa, jossa on mukana työelämänedustaja, oppilaitoksen edustaja sekä oppilas itsearviointi. Opettaja arvioi oppilaan oppimista, ammattiosaamisen näytöillä osoitetaan osaamisen kehittymistä ja oppilas kehittää samalla itsearviointitaitoaan. Kuvio 3 (s. 21) kuvaa

oppimisen arviointia, osaamisen näyttöä ja itsearviointia. Näytöt pyritään pääsääntöisesti tekemään aidoissa työpaikoissa.

Ammattiosaamisen näytöt ja tutkintotilaisuudet arvioinnin kokonaisuudessa

Kuvio 3. Ammattiosaamisen näytöt ja tutkintotilaisuudet arvioinnin kokonaisuudessa. (Varia 2013)

Valtakunnallisessa opetussuunnitelmassa sanotaan: ”Työssäoppiminen on osa ammatillista koulutusta. Se on koulutuksen järjestämismuoto, jossa osa tutkinnon tavoitteista opitaan työpaikalla työtä tehden. Työssäoppiminen on aidossa työympäristössä tapahtuvaa tavoitteellista, ohjattua ja arvioitua opiskelua. Työssäoppimisjaksojen tulee olla ammatinhallinnan kannalta riittävän pitkiä ja monipuolisia.” (Logistiikan perustutkinto 2009)

Opetussuunnitelmassa sanotaan myös: ”Työpaikkojen ja koulutuksen järjestäjien yhteistyöllä varmistetaan työssäoppimisen ja muun ammatillisen koulutuksen työelämävastavuus, laatu ja ajantasaisuus. Koulutuksen järjestäjän vastuulla on huolehtia, että kaikilla alueen toimijoilla on yhteinen käsitys työssäoppimisen järjestämisestä. Koulutuksen järjestäjän tulee huolehtia, että oppilas saa riittävästi ohjausta ja opetusta työssäoppimisen aikana ja että opettajilla ja muulla henkilöstöllä on edellytykset yhteistyölle työelämän kanssa.” (Logistiikan perustutkinto 2009)

6.2.1 Työelämäsidonnaisuuden haasteet opetussuunnitelmassa

Opetussuunnitelma määrittelee työssäoppimisen, mutta ei pysty määrittelemään harjoittelupaikkojen työtehtävien sisältöjä, koska työpaikkojen kirjo on hyvin laaja. Paikallisuutta korostetaan; se antaa esimerkiksi mahdollisuuden

Varialle toimia tiiviissä yhteistyössä paikallisten varastotoiminta-, henkilö- ja tavaraliikenteen yritysten kanssa. Erityispiirteenä on oppilaitoksen lähellä sijaitsevan Helsinki-Vantaan lentoaseman toimijat. Tällaisia ovat Finavia Oyj ja Finnair Oyj, joiden kanssa tehdään yhteistyötä. Haasteet tulevat logistiikassa lainsäädännöstä: logistiikan ammattilaiseksi opiskellessa ei pysty harjoitteluun ajoa kaikilla ajoneuvoluokilla, eikä siten suorittaa itsenäisesti kaikkia kuljetustehtäviä. Syynä on ajo-oikeus- ja osin ikävaatimukset, kuten aiemmin opinnäytetyössä on tullut todettua; tämä leimaa merkitsevästi myös työssäoppimisjaksoja, erityisesti ajo-oikeusluokkia D ja CE koskevat itsenäiset työtehtävät jäävät käytännössä erittäin vähälle. Tavoite, että oppilalla olisi ammatti ja logistiikan perustutkinto valmis kolmannen opiskeluvuoden jälkeen, on tässä suhteessa todella haasteellinen.

6.2.2 Työelämäsidonnaisuudesta työpaikoilla

Tärkeänä haasteena yritysten edustajat pitävät ikävaatimusten lisäksi 'tavallisia' työelämään kuuluvia asioita: miten saadaan työviihtyvyyttä ja –hyvinvointia lisättyä, miten saadaan nuoret työntekijät sitoutumaan työhön ja miten saadaan palveluasennetta esiin.

Ikään liittyen ja sitä kautta ajo-oikeuksiin on yrityselämän edustajien mukaan ”helppo puuttua, kun asenne on kunnossa”, kuten eräs haastateltava totesi. Suurin haaste työelämän edustajien mukaan on kuitenkin alituinen kiire, joka osaltaan on este opiskelijoiden perehdyttämiseen ja työtehtävien ohjaamiseen, jotta oppilas saisi perusvalmiuksia ammattiin.

6.3 Yhteistyökumppaneiden esiintuomia asioita

Kyselyn (liite 2) ja tarkentavien haastattelujen yhteydessä saatiin opinnäytetyön empiirisen osuuden lisäksi erittäin arvokasta palautetta logistiikan opetuksen toteuttamisen kehittämiseen, myös muiden kuin uusien suuntautumisvaihtoehtojen osalta. Vaikka Varian osalle tuli kehuja, tärkeämpänä kaikki vastanneet pitivät ammattiin opiskelevien nuorten työelämä tietouden kasvattamisen ja erityisesti varsinaiseen työelämään siirtymisen helpottamiseen tärkeitä toimenpiteitä ja yhteistyömuotoja.

Hyvänä esimerkkinä suoraan neuvottelukunnan jäsenen sanomana: ”Logistiikan perustutkinnon suuntautumisalat ovat tiedossa sekä joitakin käytännön asioita, esim. kuljettajapuolella mahdollisuus suorittaa useampia kortteja yms. Mutta tarkoituksena ei ole ollut tutustua tutkinnon suorittamiseen kovin tarkasti, vaan keskittyä työelämäyhteistyön edistämiseen ja nuorten kiinnostuksen kasvattamiseen.”

6.4 Yhteistyökumppaneiden korostamia asioita

Suorien haastattelukommenttien myötä viesti heidän korostamistaan asioista on selvintä.

Motiivista osallistua neuvottelukunnan toimintaan:

- ”Halu olla mukana kehittämässä henkilöliikenteen ammattilaisten opetusta sekä jatkaa aiempaa yhteistyötä alan toimijoiden kanssa.”

Itse opintojen laajentamisen tarpeeseen vastaamiseen:

- ”Työtä on nyt ja tulevaisuudessa tarjolla henkilöliikenteen ammattipätevyys- ja ajo-oikeuden suorittaneille, linja-autonkuljettajia, päteviä ja osaavia pystytään työllistämään.”

- ”...pk-seutu tarjoaa parhaat työllistymismahdollisuudet. Nämä molemmat huomiot pohjautuvat yritysten kanssa käytyihin keskusteluihin.”

- ”Uusi ajokorttiasetus vähentää D-korttien määrää tulevaisuudessa joten työvoiman turvaamiseksi ammattilaisia tulisi kouluttaa enemmän nuorisopuolelta. Yhteistyö oppilaitosten kanssa on avainasemassa tämän tavoitteen saavuttamiseksi.”

- ”Työllistämme D-kortillisia linja-autonkuljettajiksi yli 50 vuosittain.”

Viimeinen lainaus kiteyttää Varian suuntautumisvaihtoehtojen laajentamisen henkilöliikennepuolelle erittäin yksiselitteisesti.

7 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Teoriaosuus tutkimuksesta painottuu opetussuunnitelmien sisältöihin. Uudistustyö on ollut meneillään jo keväästä 2013 lähtien, ja opinnäytetyötekijät ovat olleet mukana suunnittelemassa uusien suuntautumisvaihtoehtojen toteuttamista uusiin opetussuunnitelmiin. Tarve yrityselämän näkökulmasta on ollut koko ajan olemassa, joten opinnäytetyön kyselytutkimus toimi yritysten äänitorvena.

7.1 Opinnäytetyön toteuttamisvaiheet ja tavat

Opinnäytetyön toteuttamisessa käytössä olleet ja muuttuvat opetussuunnitelmat sekä niiden läpikäyminen oli suurin osa teoreettista lähestymistä. Havainnot edelleen käytettävistä osioista sekä uusien opintolinjojen toteuttaminen mahdollisimman kustannustehokkaasti sekä opiskelun kannalta järkevästi oli kuitenkin hyvin tärkeä opetuksen järjestämistyöhön vaikuttava asia. Tämän havainnon empiirinen merkitys osoittautui alkuajatusta suuremmaksi. Sen sijaan työelämän edustajille ja samalla opiskeluajan jälkeisen ajan kannalta tärkeimmälle osa-alueelle jouduttiin käytännön syistä rajoittamaan ajankäyttöä. Hyvien kontaktien vuoksi pystyttiin saavuttamaan olennaista tietoa tämän opinnäytetyön kannalta.

Opinnäytetyön teoriaosuus liitteineen koostuu Varian Rälssitien logistiikan opetussuunnitelma -osuudesta ja empiirinen taas lyhyestä kyselystä ja tarkemmasta laadullisesta haastattelututkimuksesta. Haastattelututkimus toteutettiin kahdessa osassa; viidelle neuvottelukunnan jäsenille lähetettiin sähköpostissa muutama kysymys taustatietoineen, vastauksia saatiin kolmelta. Lisäksi kahden neuvottelukunnan yritysedustajajäsenen kanssa tarkennettiin aiheeseen liittyviä kohtia. Haastattelukysymykset seuraavat opinnäytetyön liitteinä. Haastattelujen vastaukset on referoituina tutkimustuloksissa. Osin kilpailullisista, osin vastaajien toivomista syistä, emme koe saavamme lupaa julkaista vastauksia kokonaisuuksina, eikä se olisi tilankäytön kannalta mielekästäkään.

7.2 Työelämän edustajien haastattelu

Kyselytutkimuksen vastaukset antoivat hyvin vastausta alkuperäiselle tutkimusproblematiikalle, joten sen ja edellä mainitun ajankäytön vuoksi, riitti kahden vastauksen antaneen tarkempi haastattelu.

Hieman jouduttiin lyhentämään haastatteluosuuksia tavoitteen täyttymisen vuoksi. Toisaalta laadullinen tavoite ylittyi; saatiin erittäin arvokasta palautetta, jota voi viedä kehittämisen mielessä eteenpäin logistiikan opetukseen Varsiassa.

8 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tutkimus toi esille opetussuunnitelmasta paljon sellaisia asioita, jotka ovat olleet tiedossa, mutta joista ei ole yrityselämän edustajien kanssa aiemmin keskusteltu. Kiinnittämällä jatkossa huomiota opetussuunnitelman kehittämisen prosessiin, sen jatkuvuuteen sekä erityisesti siitä tiedottamiseen, saataisiin opetussuunnitelma vastaamaan paremmin työelämän tarpeita.

8.1 Nykyisen ja uudistetun opetussuunnitelman vertailua

Aiemmin eri suuntautumisvaihtoehdot olivat opetussuunnitelma -tasolla melko erilaisia. Uusien suuntautumisvaihtoehtojen (henkilöliikenne ja tavaraliikenteen yhdistelmäajoneuvokuljettajan) tuomisen yhteydessä yhtenäistettiin mahdollisimman monta saman tavoitteen opintokokonaisuuksia yhteisesti tarjottaviksi – koska se on mahdollista ja järkevää. Kuten todettiin luvussa 5, opinnot tulisi aloittaa linja-autonkuljettajan tutkinnon suorittamisesta, koska tällöin oppilaalla on mahdollisuus suorittaa mahdollisimman monipuolisesti logistiikan perustutkinto.

Opintojen tavoitteellisuus lähtee korkeimmalta tasolta eli henkilöliikenteen (linja-auton kuljettaja) opinnoista, mutta jos oppilaan opinnot eivät etene tavoitteen mukaan, siirtyy tavoite portaittain alemmaksi. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (hops) määritellään uudelleen, joka tapahtuu yhteistyössä oppilaan, opettajan ja oppilashuoltoryhmän kanssa.

Uuden opetussuunnitelman mukaan toteutuksessa olevat oppilaat valmistuvat vasta vuoden 2016 keväällä, joten niiltä osin opintojen ja erityisesti henkilökohtaisten opintopolkujen toteutumisen seuranta on käynnissä. Opetussuunnitelman toteutuksessa ollaan nivelvaiheessa eli osalle opiskelijoista voidaan tarjota yhdistelmäajoneuvon ja linja-autonkuljettajan osakokonaisuuksia. Opettajille tämä teettää lisätyötä, sillä aina ei välttämättä tiedetä, missä vaiheessa opintojaan oppilas on.

Eri suuntautumisvaihtoehtojen opetussuunnitelmissa havaittiin opintojen samankaltaisuutta ja -tavoitteellisuutta. Tämä mahdollisti tarkastella opintokokonaisuuksia moduleittain, pienemmissä erissä. Jatkossa voidaan vuositasolla antaa opintokokonaisuuksista merkintä. Aikaisemmassa opetussuunnitelmassa opintokokonaisuuksien opinnot jakautuivat kahdelle, jopa kolmelle opintovuodelle. Silloin opintojen esimerkiksi opintojen keskeytyessä suoritusmerkinnät olivat haasteellisia. Sama vaatimus on tulossa Opetushallituksen taholta ammatilliseen opetukseen.

Modulointi mahdollistaa opintojen osakokonaisuuksien suorittamisen ja niistä tehtävät suoritukset, näyttö/osaamisen ja oppimisen arviointi. Moduloinnilla pyritään opintojen tukemiseen ja valmistumiseen määräajassa. Oppilaan siirtyessä saman tai toisen alan oppilaitokseen etuna on, että suoritusmerkinnät ovat hyväksi luettavissa.

8.2 Yrityselämän vaikutushalu opintojen kehittämiseen

Yrityselämän kiinnostus opintojen järjestämisen toteuttamiseen, erityisesti niiden työelämävastaavuuteen on ollut erittäin positiivinen asia, joka tuli ilmi opinnäytetyön tekemisen aikana. Työelämän edustajat haluavat olla aktiivisesti mukana opetuksen kehittämistyössä.

9 POHDINTA

Varian logistiikan opetuksen laajentaminen kahdella uudella suuntautumisvaihtoehdolla tuntuu olleen onnistunut, tosin aika näyttää, miten tämä lopullisesti toimii. Siirtymävaiheessa joudutaan esimerkiksi jo oppilaitoksessa oleville opiskelijoille antamaan ammattipätevyysopetus kahteen kertaan (2 * 280 h), joka ei ole kustannustehokasta, eikä mielekästäkään.

Toimeksiantajan eli oppilaitoksen näkökulmasta pyrimme hakemaan mahdollisimman paljon jo olemassa olevien käytänteiden vahvistamista sekä niiden soveltamista uusiin suuntautumisvaihtoehtoihin. Olemme siinä mielestämme onnistuneet kohtalaisen hyvin.

Opetuspisteen kustannustehokkuuden kannalta moduloinnilla saavutetaan säästöjä ja lisäksi ammattipätevyuden suorittamisen yhdistämisellä päästään tehokkaampaan opetukseen esimerkiksi ammattipätevyysajo-opetuksessa.

Opinnäytetyön tekeminen on ollut mielekästä, sen käyttökelpoisuus on nähtävissä melko suoraan oppilaitoksen päivittäisessä opetuksen järjestämisessä, esimerkiksi; mahdollisimman montaa eri opintokokonaisuutta, jotka kuuluvat kaikille eri suuntautumisvaihtoehdolle, voidaan tarjota yhtenäisesti ja sitä kautta kehittää yhtenäisesti. Modulointi ja yhtenäiset käytännöt tuovat monipuolisuutta opiskeluun, mielekkyyttä opettamiseen sekä tehokkuutta opetuksen järjestämiseen – kaikki voittavat. Yksi keskeinen tavoite on vähentää opintojen keskeyttämisä, ja tämä voi olla yksi tehokas keino siihen.

Yrityselämän edustajilta saimme kannustusta viemään opetussuunnitelman uudistusta läpi – tämä palvelee yrityselämää erittäin monipuolisesti. Tosin saimme myös realismin tuomaa palautetta; ei liikaa muutosta kerralla.

Tämän opinnäytetyön erikoisuus alkoi toisaalta työnjaollisesta problematiikasta; opinnäytetyötä teki kaksi oppilasta. Se oli meille tekijöille antoisaa, rikkaita ja opettavaa. Työnjako oli alusta alkaen melko selvä; Veli Tammisto on vastannut ops -osioista ja Heikki Hiltunen työelämä -osioista. Mutta onneksenne olemme päässeet jakamaan tietoja ja laajentamaan sekä opetuksen suunnittelun, järjestämisen että työelämäsidonnaisuuden mielekkyyttä onnistuneesti.

Tiedonhankkimiseen ja tekstin tuottamiseen meni enemmän aikaa kuin olimme suunnitelleet, mutta toisaalta se palvelee kaikkia osapuolia.

Johtopäätöksenä toteamme, että haasteellisesta suuntautumisvaihtoehtojen lisäämisestä huolimatta niin opetussuunnitelma- kuin työelämänäkökulmasta voi jo nyt todeta tarpeellisuuden ja mielekkyyden.

Jokapäiväisessä työssä opinnäytetyön me tekijät olemme havainneet, että muuttumista on jo tapahtunut. Muutos jatkuu, ja se voisi olla seuraavan tai seuraavien tutkimusten aiheita; miten opiskelijoiden motivaatio muuttuu, kun tarjotaan laajempia mahdollisuuksia työelämään? Tai: miten opiskelijoiden läpimenoajat muuttuvat? Seuraavaan tutkimusvaiheeseen voisi kuulua myös edelleen alati muuttuvat ajo-oikeusasiat.

LÄHTEET

Ajokorttilaki 386/2011 4:38 §. Viitattu 8.5.2014.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110386#Pidp4417424>

Ajokorttilaki 386/2011 5:3 §. Viitattu 8.5.2014.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110386#Lidp4499264>

Ajokorttilaki 386/2011 18 §. Viitattu 10.6.2014.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110386?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=ajo-oikeuden%20terveysvaatimukset#L3P17>

Asetus ammatillisesta koulutuksesta 811/98. Viitattu 9.6.2014.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980811>

Asetus kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä, 640/2007. Viitattu 9.6.2014.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2007/20070640>

Kiuru Krista, Yle uutiset. Viitattu 21.3.2014.

http://yle.fi/uutiset/lukio- ja_ammattikouluverkko_harvenee_tulevaisuudessa/7150405

Laki ammatillisesta koulutuksesta 630/1998. Viitattu 11.2.2014.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980630>

Laki kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä 16.3.2007/273 8:1,2. § ja 9:2.§. Viitattu 2.6.2014.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070273#L2P8>

Leivo, P., Etelä-Suomen logistiikka-alan työvoima-alan työvoima- ja koulutustarpeen kartoitus, Laurea – ammattikorkeakoulu 2010. Viitattu 20.2.2014.

https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/27183/Leivo_Piia.pdf?sequence=1

Logistiikan perustutkinto, 2009. Viitattu 1.12.2013.

http://oph.fi/saadokset_ ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ ja_ tutkintojen_perusteet/ammattilliset_perustutkinnot/tekniikan_ ja_ liikenteen_ ala

Repo, Timo 2012, luentomateriaalista Linja-autonkuljettajan tutkintoon tähtäävä koulutus ammatillisessa peruskoulutuksessa. Viitattu 30.11.2013.

Valtionneuvoston asetus 640/2007 3§, 4§. Viitattu 8.4.2014.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070273#L2P8>

Valtioneuvoston asetus ajokorteista 423/2011 4:29. Viitattu 12.6.2014.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110423#Pidp2768896>

Varian opettajan ohje, 2013. Viitattu 9.6.2014.

<https://fronter.com/vantaa/main.phtml>

MODUULI-IDEA

Ei julkinen, saatavilla opinnäytetyöntekijöiltä Heikki Hiltuselta ja Veli Tammistolta.

SAATE

Hei

Pyydän vastaamaan oheisiin kysymyksiin lyhyesti. Kysymykset on tehty liittyen Hämeen ammattikorkeakoulun opinnäytetyöhön, jossa kartoitetaan Varian logistiikan koulutusohjelmien opetussuunnitelmien muutoksen suuntaa ja onnistumista. Opetussuunnitelmien muutos johtuu laajennetusta opetustarjonnasta, kun syksyllä 2013 alkaen perustutkinnon voi suorittaa myös henkilöliikenteen ja tavaraliikenteen yhdistelmäajoneuvon suuntautumisvaihtoehdoissa.

Lopputyön tekijät ovat logistiikan opettajat Veli Tammisto ja Heikki Hiltunen. Vastauksiasi käsitellään luottamuksellisesti, saat käyttöösi lopputyöhön tulevat lainaukset ja viittaukset etukäteen luettavaksesi.

yt

Veli Tammisto ja Heikki Hiltunen

HAASTATTELUKYSYMYKSET

Tausta

1. Mikä on nimesi ja tehtäväsi edustamassasi organisaatiossa?
2. Mikä motivoi sinut tulemaan mukaan Varian logistiikan neuvottelukunnan toimintaan?

Logistiikan neuvottelukunnan toiminnasta

3. Mitä tietoa sinulla oli ammatillisen toisen asteen perustutkinnon suorittamisesta logistiikan koulutusohjelmissa etukäteen?
4. Onko neuvottelukunnan toiminnassa tietosi opinnoista ja opintojen suorittamisesta (mm opetussuunnitelma, ops) lisääntynyt?

Logistiikan perustutkinnon suorittaneiden sijoittuminen työelämään, edustamaasi organisaatioon?

5. Kuvaile lyhyesti osaltasi logistiikan perustutkinnon suorittaneiden sijoittumismahdollisuudet
 - a. omassa organisaatiossasi
 - b. alalla yleensä
 - c. pk-seudulla?
6. Miten mielestäsi ammattipätevyys –osaaminen ja/tai ajo-oikeus eli ajokorttiluokat tulisi järjestää?
7. Saamiesi tietojen pohjalta arvioi, miten Varian logistiikan perustutkinnon opetuksen osalta em onnistuu.

Kiitos osallistumisestasi, vastaukset pyydämme tälle pohjalle palautettuna ke 23.4.2014 mennessä sähköpostin liitteenä: heikki.hiltunen@eduvantaa.fi

terv

Veli Tammisto ja Heikki Hiltunen